

- oris, vel domini evincens, emptor qui sciens rem alienam emit, pretium recuperet post evictionem.
- 7 Pretium quod emptor non repetit, quia sciens rem alienam emit, cui acquiritur.
  - 8 Obicitur, ac explanatur lex finalis, §. fin. Cod. commun. de legat. traditurque differentia ratio inter ememem sciens rem alienam, ac fideicommissio subjectam.
  - 9 Qui in re subjecta restitutioni, quam sciens emit, melioramenta fecit, quas expensas ab evincente repetere valeat.
  - 10 Evictionis actio denegatur emptori, si ita expressum convenerit, ne scilicet venditor, re evicta, teneatur: & an liceat emptori pretium recuperare? & n. 11, 12, 13 & 14.
  - 15 Emptor qui in iudicio superavit evincere intendentem rem quam emit, expensas litis a venditore repetet, si actor victus justam habuit causam litigandi.
  - 16 Emptor qui non denunciat litem motam venditori nec pretium repetet superatus.
  - 17 Ampliatur, etsi probetur venditorem litem non ignorasse.
  - 18 Emptore convento, an sufficiat denunciare litem venditori absque monitione, ut causa defendenda ut auctor accedat?
  - 19 Utrum necesse sit venditori libellus actoris ut ostendatur?
  - 20 Limitatur conclusio tradita in minore emente, qui etsi non denunciavit litem, agit de evictione, si aliunde venditor iudicii notitiam habuit.
  - 21 Eodem privilegio gaudet Ecclesia.
  - 22 Quid in Fisco. In omnibus limitatur, si venditor existat pariter privilegiatus, ibid.
  - 23 Ecclesia, & Fiscus an utantur jure minoris, ut debitores suos sine interpellatione in mora constituant?
  - 24 De interpretatione capituli Potuit, de locat. qui egerint, remissive.
  - 25 Utrum ubi dies, ac pena adjicitur obligationi, mora purgatio locum habere possit, remissive.
  - 26 Qui juramento promisit emptorem defendere in iudicio super re vendita, ad id tenetur undecumque litem motam cognoverit, nec erit opus denunciatione.
  - 27 Aliud juris erit, si solum iurejurando contractum venditor confirmet.
  - 28 Si omissa denunciatione, emptor probaverit emptori jus in re evicta nullum fuisse, de evictione agere non prohibetur.
  - 29 Quoties venditor se obligat ad evictionem, quomodo cumque illa contigerit, absque denunciatione conveniri potest, si alias controversia notitiam comparavit.
  - 30 Quando re evicta per laudum arbitratorum, emptori de evictione agere liceat, & n. 31.
  - 32 Ubi venditor causam super re vendita agitari prorsus ignorat, conveniri non poterit de evictione, etiamsi se astrinxerit ad illam qualitercumque contingentem.
  - 33 Quando denunciatio sit facienda, ut emptor de evictione agere valeat, & num. 34.
  - 35 Quid iure nostro regio constitutum.
  - 36 Emptori ob contumaciam damnato nulla evictionis competit actio.
  - 37 Emptor in agere valeat de evictione a sententia tenetur appellare, nisi venditor praesens existat.

- 38 Utrum semper emptor ad appellandum teneatur, & num. 39.
- 40 Ubi emptor, ac venditor adsunt cum sententia profertur, ille ad appellandum non astringitur, nisi pro suo interesse, quando inique iudex pronuntiaverit.
- 41 Emptor cogitur prosequi quam interposuit appellationem, ut agens de evictione audiat.
- 42 Emptor damnatus propter iniquitatem, aut ignorantiam iudicis, nullam in venditorem habet actionem.
- 43 Fisco, aut Republica vendente, qui Magistratus constituitur, emptori actio evictionis competit, si iudex dolo, vel imperitia iniquam tulerit sententiam.
- 44 Venditor de evictione tenetur quoties ex actis iusta apparuit sententia, sive instrumenta defensionis subtrahat, sive non.
- 45 Si iudex in odium venditoris injuste pronunciet, an emptori evictionis competat actio.
- 46 Ampliatur conclusio tradita n. 42. ut procedat, quanquam emptor omni studio, ac conatu litem egerit.
- 47 De evictione qui fusc edisserunt, recensentur.

CAPUT XVII.

Evictio est rei emptæ, vel alia causâ justâ quæsitæ per iudicis sententiam, alio revocante, amissio. Quam definitionem ex Azone post alios probat Guzm. de evictionib. quest. 1. num. 4. Hermosilla in l. 32. gloss. 1. num. 11. tit. 5. part. 5. ubi & aliarum meminit. Evincere nihil est aliud, nisi iudicio vincere, & auferre, atque abducere, sive extorquere. Cujac. in lib. 9. Pauli ad Edictum, in l. Atqui natura 19. §. Cum me absente, ff. de negot. gest. Guzman. num. 13. ubi hujus tractatus præludia tradidit.

Evicta re vendita, emptori competit actio, qua nedum pretium, sed & damna, expensas, omneque interesse à venditore, aut ejus hærede persequitur, l. 32. l. 36. tit. 5. part. 5. Gregor. Lop. in d. l. 32. gloss. 6. & 7. Molin. de justit. & jure, tract. 2. disputat. 380. num. 1. Anton. Gom. variarum lib. 2. cap. 2. num. 47. Cujac. in paratitulis ad titulum Cod. de evictior. Guzman. sup. quest. 13. num. 45. & 76. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 25. cap. 22. num. 9. Larrea Granatensis decis. 74. ex num. 14. Leotard. de usur. quest. 68. num. 20. Amat. variar. resol. 77. num. 29. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 79. ex num. 5.

Hæc similiter locum obtinent in permutacione, aliisque contractibus, ac negotiis, ex quibus evictio datur: eos recensent Guzman. q. 23. cum multis seqq. Hermof. in d. l. 32. gloss. 1. a num. 56. Anton. Gom. num. 33. Molin. num. 2. & 3. Cald. Pereyra de emptio. cap. 32. ex n. 2.

Ibi: *Frequentissime tamen hæc regula.*

Casus, in quibus, re ablata, emptori nulla datur actio in venditorem, habes apud Molin. ex num. 17. Guzman. a quest. 39. ad 51. Hermof. in l. 36. gloss. 1. cum seqq. tit. 5. part. 5. Pereyra a n. 30. Anton. Gom. n. 39. & 40. Tusch. lit. E, conclus. 353. & exprimit dicta lex 36. Partiar.

Ad

Ad Num. 1.

- 5 A regula præmissa excipitur cum quis emit rem, quam scit non fore vendentis, quæ si evincatur, nec pretium numeratum repeti poterit, l. 19. tit. 5. part. 5. ubi Gregor. Lop. gloss. 3. Molin. disput. 380. num. 22. Fachin. controvers. lib. 2. cap. 40. in princip. Guttier. Practicar. lib. 3. quest. 8. num. 17. Guzm. quest. 46. num. 2. Cevall. commun. contra commun. quest. 798. num. 4. Pereyra num. 105. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 25. cap. 22. num. 10. & plurimi, quos congerunt Guzman. num. 1. Hermofill. in dicta l. 19. Partiar. gloss. 3. num. 1. Barbosa collectum. cap. fin. num. 3. de empt. & vendit. & sic docet D. Covar. infra, num. 2. vers. Ad eam questionem. Hanc resolutionem restringunt communiter Interpretes, ne procedat si convenerit, ut venditor de evictione teneatur, tuncque emptor repetet, re avocata, pretium, non verò expensas, aut interesse. Molina, Guttier. Fachin. ubi proximè, Gregor. Lop. in d. l. 19. gloss. 4. Guzm. num. 23. Anton. Gom. d. cap. 2. num. 42. & alii apud Hermofill. in d. l. 19. gloss. 4. num. 1. qua lege regia probatur expressum hæc limitatio.
- 6 Aliam subjicit Anton. Gom. ubi nuper, cum scilicet pretium in utilitatem venditoris versum consisterit: verum à mente omnium Scribentium dissentit, quem impugnat Cald. Pereyra de empt. & vendit. cap. 31. num. 110. Unde quibusdam est visum, eò loci apud Antonium Gomezium fuisse per errorem venditoris, pro domini, scriptum. Hermofill. in d. l. 19. gloss. 3. num. 5. Ayllon in addit. ad Gomez in d. cap. 2. num. 43. in fin. & sic sentit Azeved. in lege 6. num. 17. tit. 2. lib. 1. Recopilat. Etenim si pretium in utilitatem evincens impensum probaretur, emptor pretium recuperabit, ut præter Azevedum adnotant Cald. Pereyra ubi proximè, Guttier. sup. num. 20. Hermof. d. num. 5. ac probatur ex l. Emptor 65. de rei vendicac.
- 7 Hoc autem pretium cum emptor amittit, venditor lucratur, si ignoret rem, quam distraxit, alienam fore. Molin. sup. num. 22. Gregor. Lop. in dicta l. 19. gloss. 3. Sed si cognoverit suam non esse, sifcus pecuniam inique quaesitam extorquebit, ut probat Hermofill. in dicta l. 19. gloss. 3. ex num. 12. In Lusitania ex lege redimendis captivis adjudicatur. Molin. ubi proximè, Pereyra d. cap. 31. num. 11. Uti autem evictionis, auxilium denegetur, scientia rei alienæ probari debet, cum ignorantia præsumatur. Castill. controversiarum lib. 4. capite 42. numer. 94.

Ibi: *Cui ad stipulatur primò textus.*

- 8 Obicitur communi sententiæ supra præmissæ, num. 5. perdifficilis decisio legis finalis, §. fin. C. commun. de legat. qua cavetur, ut qui sciens emit rem legatam, aut fideicommissio subjectam, si hæc sit evicta, pretium à venditore valeat petere. Cui communiter respondetur, id specialiter constitutum in emptione rei obnoxia restitutioni, & aliud esse in re prorsus aliena. Sed specialitatis rationem reddit nemo, ut advertit Guzman. d. quest. 46. num. 4. vers. 7. et autem eam tueri. Nihilominus aliquod discrimen inter eos casus constitui potest, qui en in D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

rem emit alienam, apertè mala fide operatur, cum venditor non sit dominus, nec alienandi facultatem habeat; ac emptor dolum committit, dum invito domino retinet alienum, & delinquit, ut cum Rebuffo tenet Hermosilla ubi proximè, num. 16. versic. Nec obstat; ideo amissione pretii justè coercetur. At qui sciens emit rem restituendam alii ex legato aut fideicommissio, ab hærede seu gravato causam habet, qui interim domini censentur, donec petatur, vel acceptetur; neque emptor retinet alienum invito domino, nec injustè possidet, quando legatarius, seu fideicommissarius non petit, sicut justè possideret hæres, aut gravatus. Cumque ille in mala fide nequaquam per emptorem constituatur, dignus poena non est, imò credendum, sic inter contrahentes convenisse, ut adveniente restitutionis casu, rem emptor traderet poscenti, ac venditor pretium redderet; actus enim in dubio licitè fieri præsumitur; l. Merito 51. pro socio.

Ibi: *Ea verò constitutio.*

Qui in re, quam emit, obnoxia restitutioni melioramenta fecit, quanquam expensas à venditore repetere nequeat, ut in d. §. fin. expressè statuitur, eas tamen à legatario, sive fideicommissario exigere non prohibetur. Sic cum Antistite nostro Imperialem constitutionem intelligunt Molin. d. disp. 380. n. 22. Guttier. Practic. lib. 3. quest. 8. n. 19. Mieres de majorat. p. 4. q. 32. num. 4. Hermosilla d. gloss. 3. num. 11. At Trentacinq. variar. lib. 3. tit. de emptio. resol. 13. num. 13. id declarat, ut solum procedat quoad expensas necessarias, quod & D. Covar. insinuat hic, dum ait: Secundum distinctionem, que in impensis factis à mala fidei possessore, vel in re subjecta restitutioni, traditur. Videtur tamen ex præmissis numero proximo, repetitio utilium expensarum non deneganda ei, qui malæ fidei possessor non est, ac ea ratione, qua pretium à venditore, hujusmodi sumptus à fideicommissario recuperare poterit, ne hic cum aliena locupletetur jactura, quod æquitas, naturalisque ratio non patitur, l. Nam nos 14. de condit. indeb. cum aliis apud Barbof. axiom. 139. n. 1. Erit tamen observanda æquitas legis In fundo 39. de rei vendic. atque inspiciendum, an emptor immodicas utiles faciat expensas, ut rei persequutionem fideicommissario impediat; tunc enim animi pravitæ detecta, ut malæ fidei possessor judicabitur quoad impensarum repetitionem.

Ad Num. 2.

Secundus casus, ubi evictionis nomine venditor non convenitur, est si ita inter contrahentes actum sit. Sed quæstionis est, num emptor saltem ad pretium habeat actionem? Quæ ita communi Interpretum placito absolvi solet? nam si pactum adjiciatur simpliciter, ac indefinite, ne venditor de evictione teneatur, si rem evinci contingat, emptor pretium exigere ab eo poterit. Sin verò specialiter convenerit, ut re evicta ex aliqua certa causa, venditor nihil evictionis nomine præstet, veluti si dicatur, Si Seio agente, subsequatur evictio: aut, Si servus venditus libertatis causâ ab emptoris potestate liberetur; tunc iste nec ad pretium agens audiatur, si ex causâ expressa res sit evicta;

S 2 ex